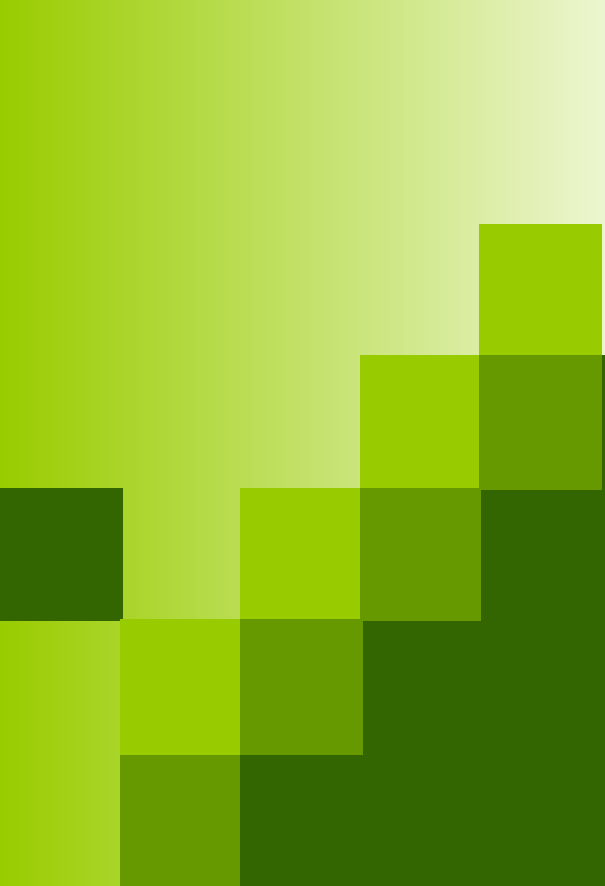

ΜΙΚΡΟΕΚΟΝΟΜΙΚΑ

**Викладач: доцент
БАНЩИКОВ ПЕТРО
ГАВРИЛОВИЧ**

Інформаційна підтримка:
<http://bpg.at.ua/>
243 ауд.

ТЕМА 2. ОСНОВИ АНАЛІЗУ ПОПИТУ І ПРОПОЗИЦІЇ

1. Поняття та формування попиту
2. Фактори зміни попиту та їх аналіз
3. Еластичність попиту
4. Пропозиція товарів на ринку
5. Фактори зміни пропозиції та їх аналіз
6. Еластичність пропозиції

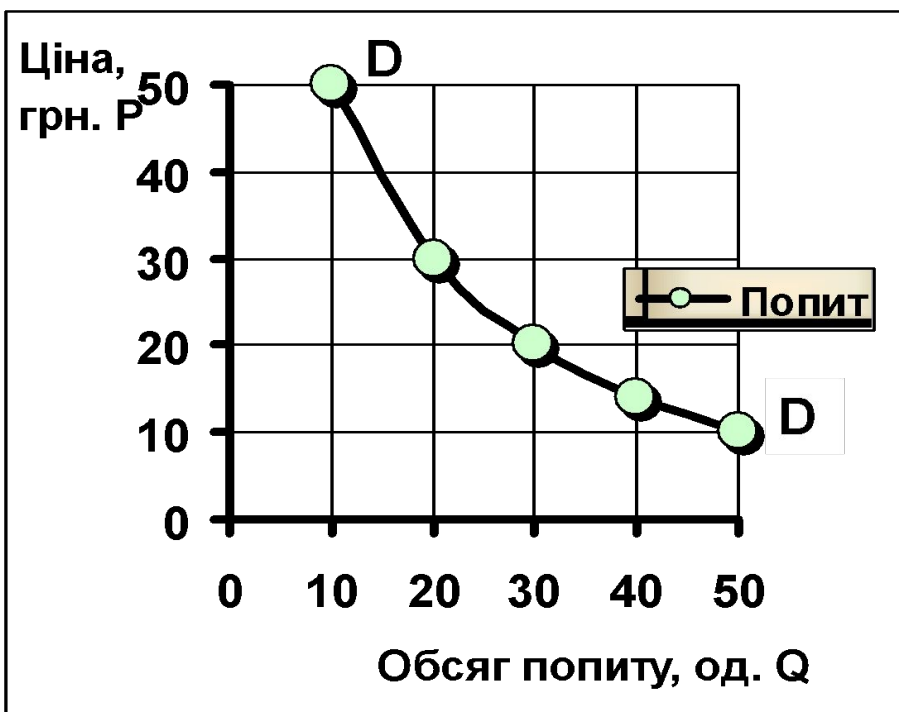
Поняття та формування попиту

Форми уявлення попиту

Аналітична форма

$$Q_D = f(P)$$

Графічна форма

Таблична форма

Ціна, грн. P	Обсяг попиту Q, од.
50	10
30	20
20	30
14	40
10	50

Поняття та формування попиту

Відправна ціна

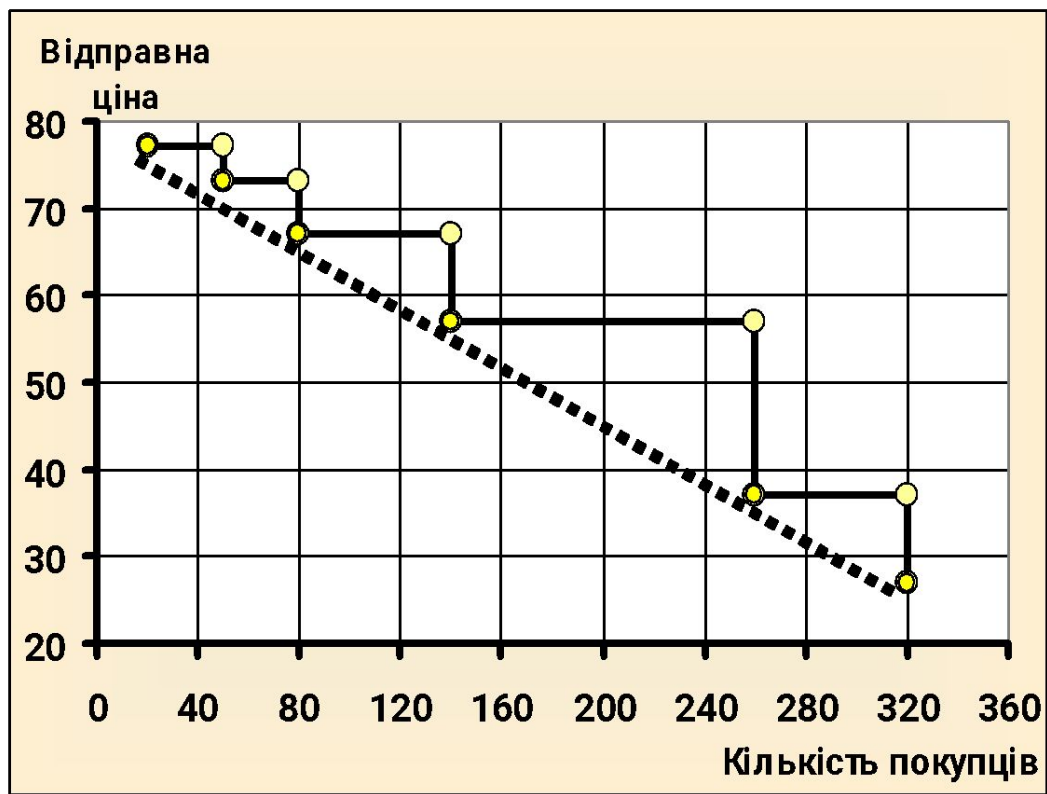
Найбільша ціна, яку споживач готовий сплатити за певний товар, називається максимальною ціною попиту, або відправною ціною

Поняття та формування попиту

Ціни на підручник та відповідна кількість покупців

Ціна, грн.	Кількість покупців, згодних купити книжку за казаною ціною
77	20
73	50
67	80
57	140
37	260
27	320

Поняття та формування попиту

Кількості покупців в залежності від рівня відправної ціни

$$Q_D = 480,3723 - 5,9534 \cdot P$$

Поняття та формування попиту

Індивідуальний і ринковий попит

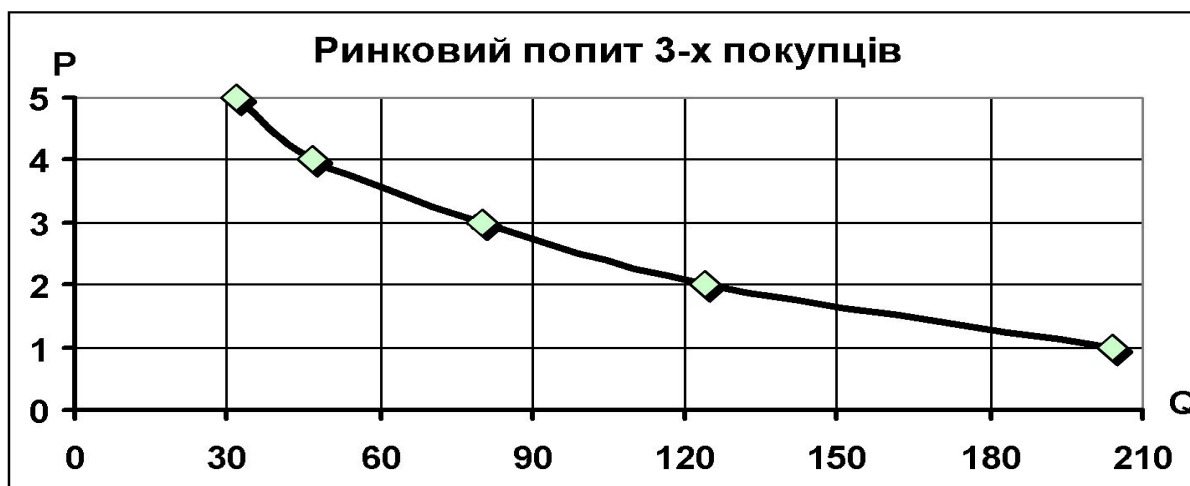
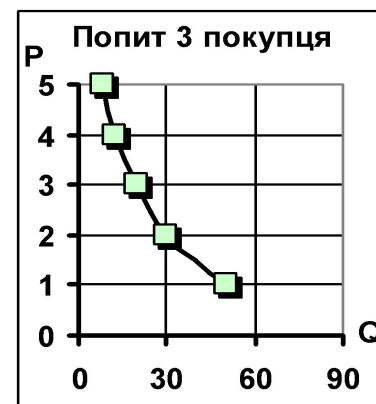
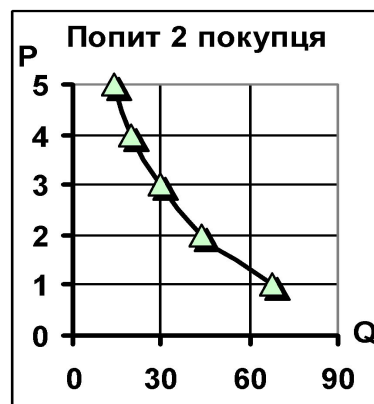
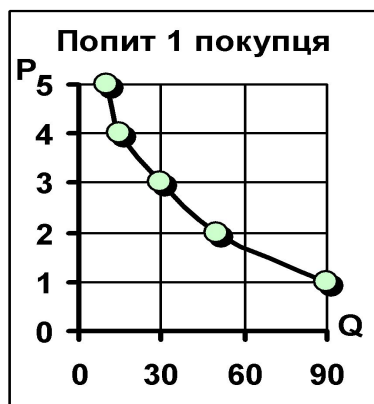
Таблиця 1.1

Перехід від індивідуального попиту до ринкового

Ціна товару, грн. P	Індивідуальний попит покупців			Ринковий попит, од. Q
	1-й покупець, од. Q_1	2-й покупець, од. Q_2	3-й покупець, од. Q_3	
5	10	14	8	32
4	15	20	12	47
3	30	30	20	80
2	50	44	30	124

Поняття та формування попиту

Індивідуальний і ринковий попит

Фактори зміни попиту та їх аналіз

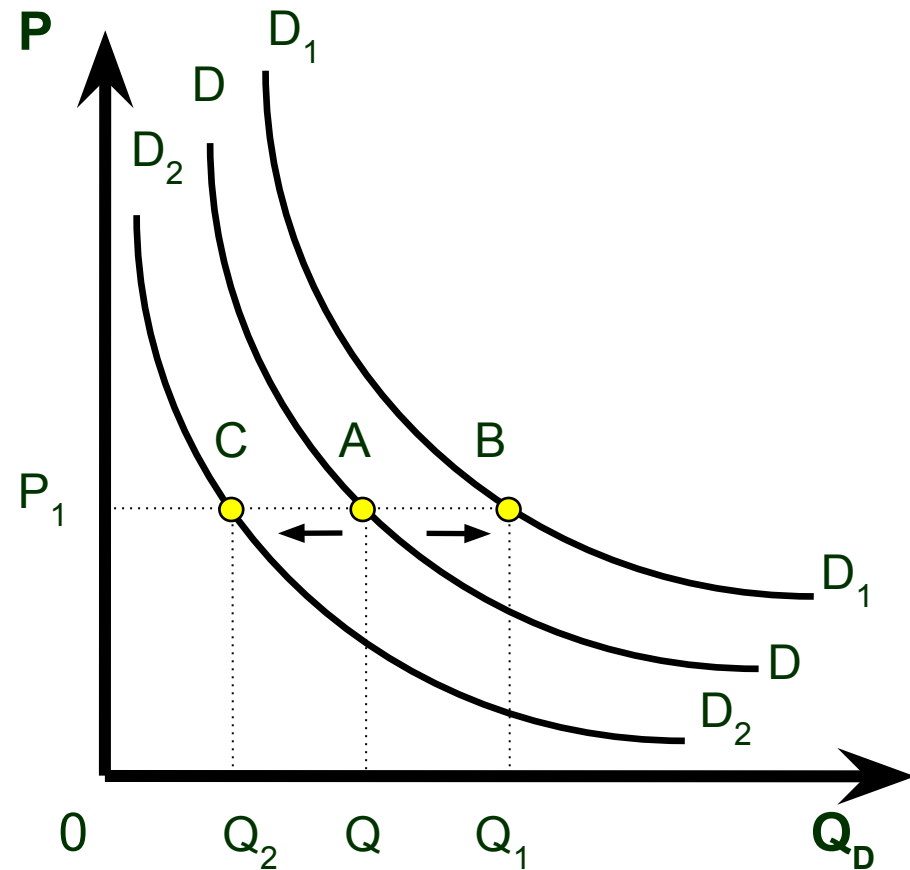
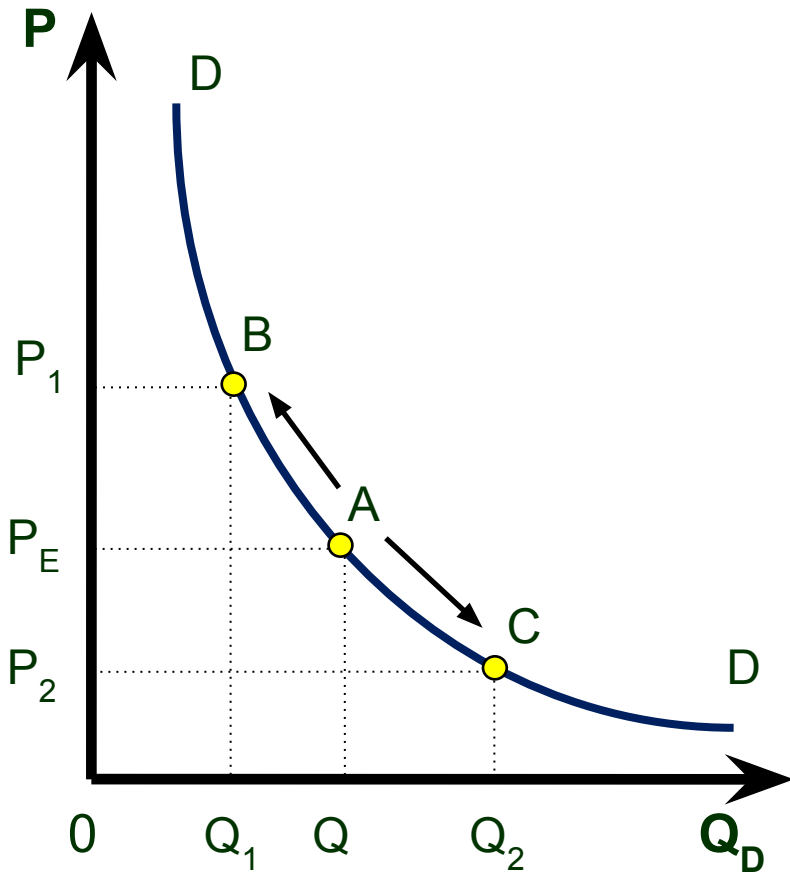

Рис. 2.1. Зміна величини попиту
Рис. 2.2. Зміна попиту в цілому

Фактори зміни попиту та їх аналіз

$$Q_D = f(P, I, Z, P_{sub}, P_{com}, W, N, B)$$

- зміна рівня доходу (**I**);
- зміна смаків та уподобань у споживачів (**Z**);
- зміна цін на товари-субституту і товари-комплементи (**P_{sub}**   **P_{com}**);
- очікування змін в економічній ситуації (**W**);
- кількість покупців (**N**);
- накопичене майно та ін.

Фактори зміни попиту та їх аналіз

Взаємозв'язок зміни цін на супутні товари із зміною попиту на них

Товари-замінники (субститути)		Товари-доповнювачі (комплементи)	
Напрямок зміни ціни одного із товарів	Характер зміни попиту іншого товару	Напрямок зміни ціни одного із товарів	Характер зміни попиту іншого товару
Підвищується 	Зростає 	Підвищується 	Падає
Знижується 	Падає 	Знижується 	Зростає

Еластичність попиту

Цінова еластичність

**Цінова еластичність попиту
характеризує чутливість
споживача до зміни цін на товар**

$$E_D = - \lim_{\Delta P \rightarrow 0} \frac{\Delta Q / Q}{\Delta P / P}$$

Еластичність попиту

Цінова еластичність

Коефіцієнт цінової еластичності попиту показує, на скільки відсотків буде змінено обсяг попиту за умови зміни ціни товару на один відсоток

$$E_P^D = \frac{\% \Delta Q}{\% \Delta P}$$

$$E_P^D = - \left(\frac{\Delta Q}{Q_{cp}} \cdot 100 \right) \div \left(\frac{\Delta P}{P_{cp}} \cdot 100 \right) = - \frac{(Q_2 - Q_1)}{(Q_2 + Q_1)} \div \frac{(P_2 - P_1)}{(P_2 + P_1)}$$

Еластичність попиту

Цінова еластичність

Оцінка цінової еластичності попиту на підручники

Ціна, грн.	Кількість покупців	Коефіцієнт еластичності
77	20	-
73	50	16,07
67	80	5,38
57	140	3,38
37	260	1,41
27	320	0,66

Еластичність попиту

Цінова еластичність

Можливі значення коефіцієнту еластичності попиту

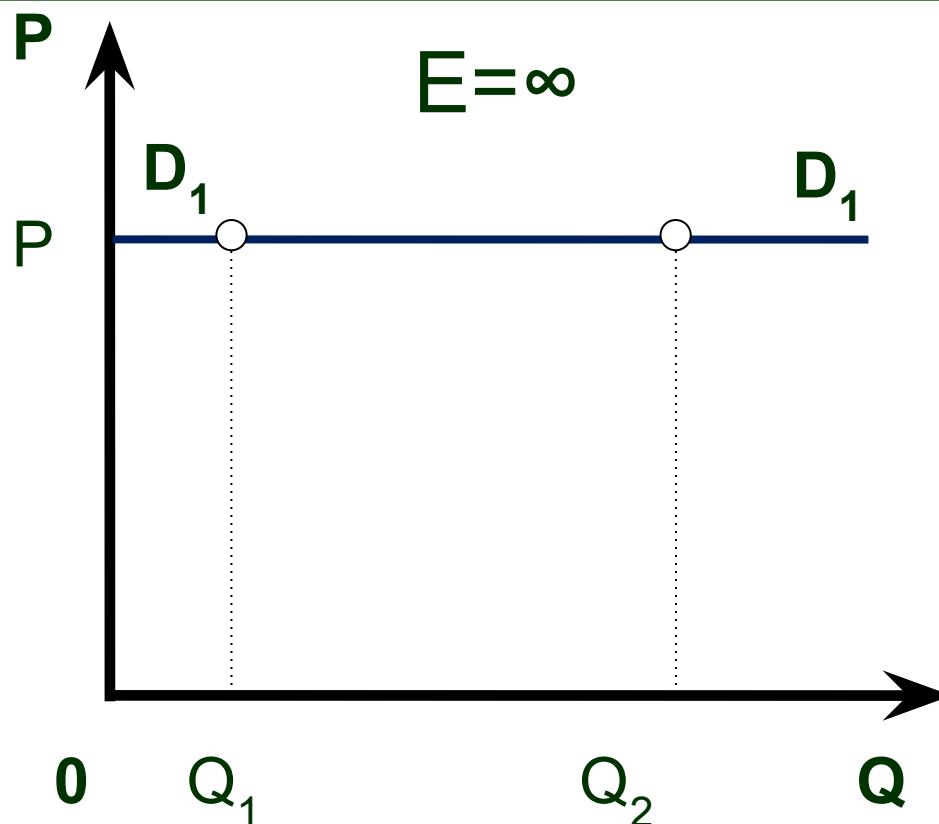

Рис. 2.3. Абсолютно еластичний попит

Еластичність попиту

Можливі значення коефіцієнту еластичності попиту

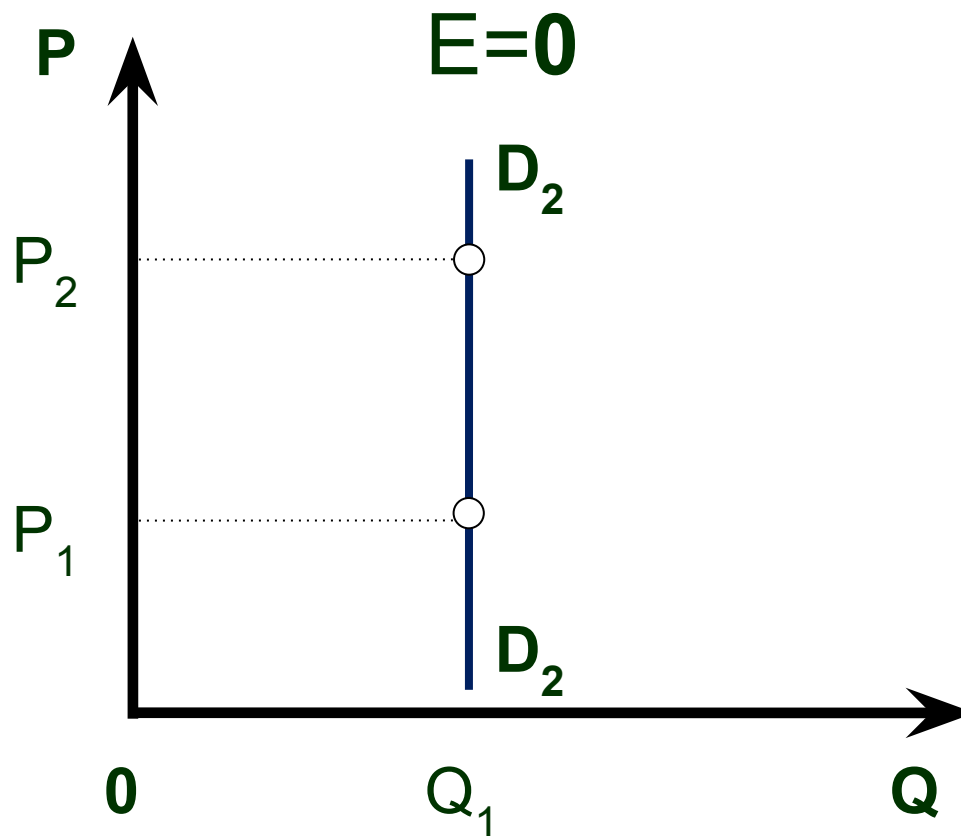

Рис. 2.4. Абсолютно нееластичний попит

Еластичність попиту

Можливі значення коефіцієнту еластичності попиту

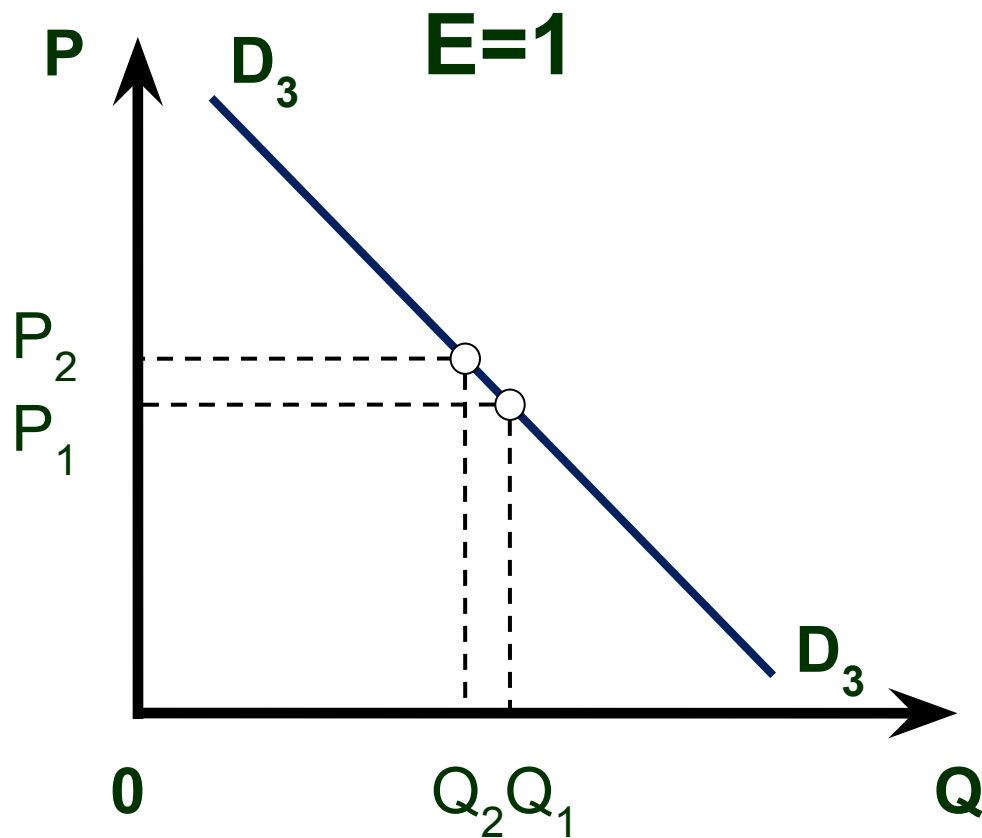

Рис. 2.5. Попит одиничної еластичності

Еластичність попиту

Можливі значення коефіцієнту еластичності попиту

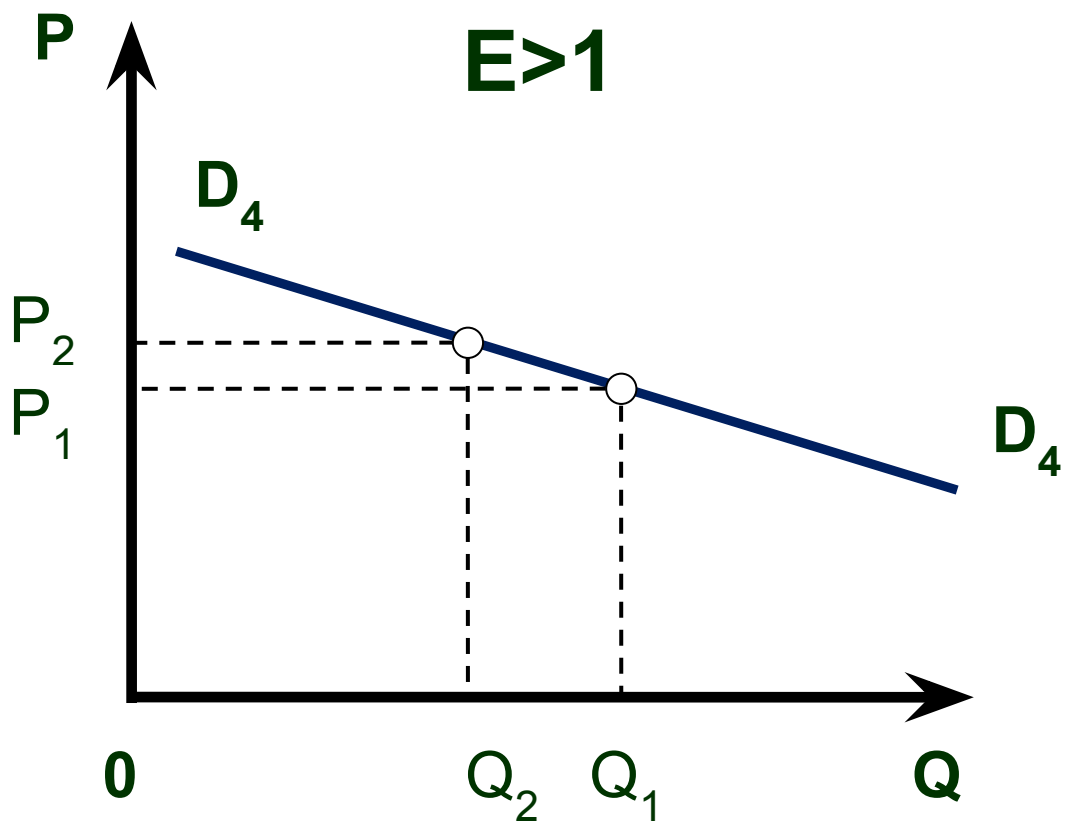

Рис. 2.6. Еластичний попит

Еластичність попиту

Можливі значення коефіцієнту еластичності попиту

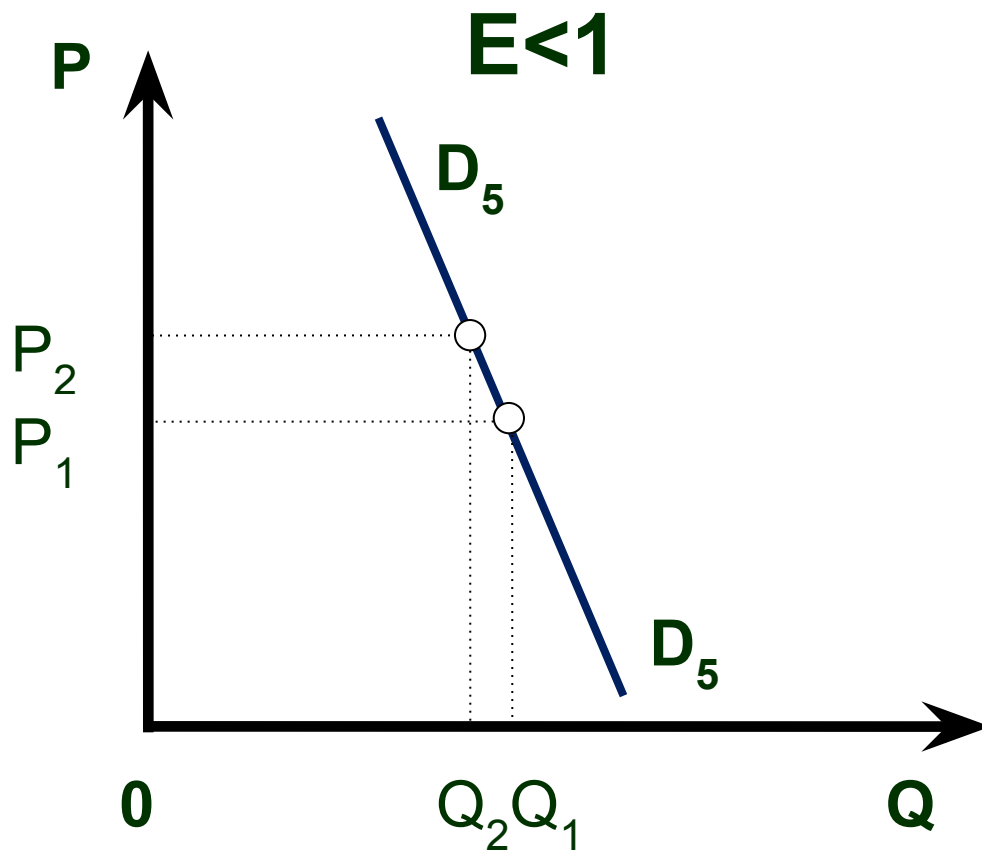

Рис. 2.7. Нееластичний попит

Еластичність попиту

Фактори зміни цінової еластичності

Дія факторів у напрямку

Підвищення еластичності

Зниження еластичності

Віднесення товару до групи

розкоші

першої потреби

Частка вартості товару у споживчому бюджеті

велика

мала

Кількість товарів замінників

велика

мала

Тип товару за характером використання

універсальний

спеціальний

Еластичність попиту

Еластичність попиту та виручка продавця

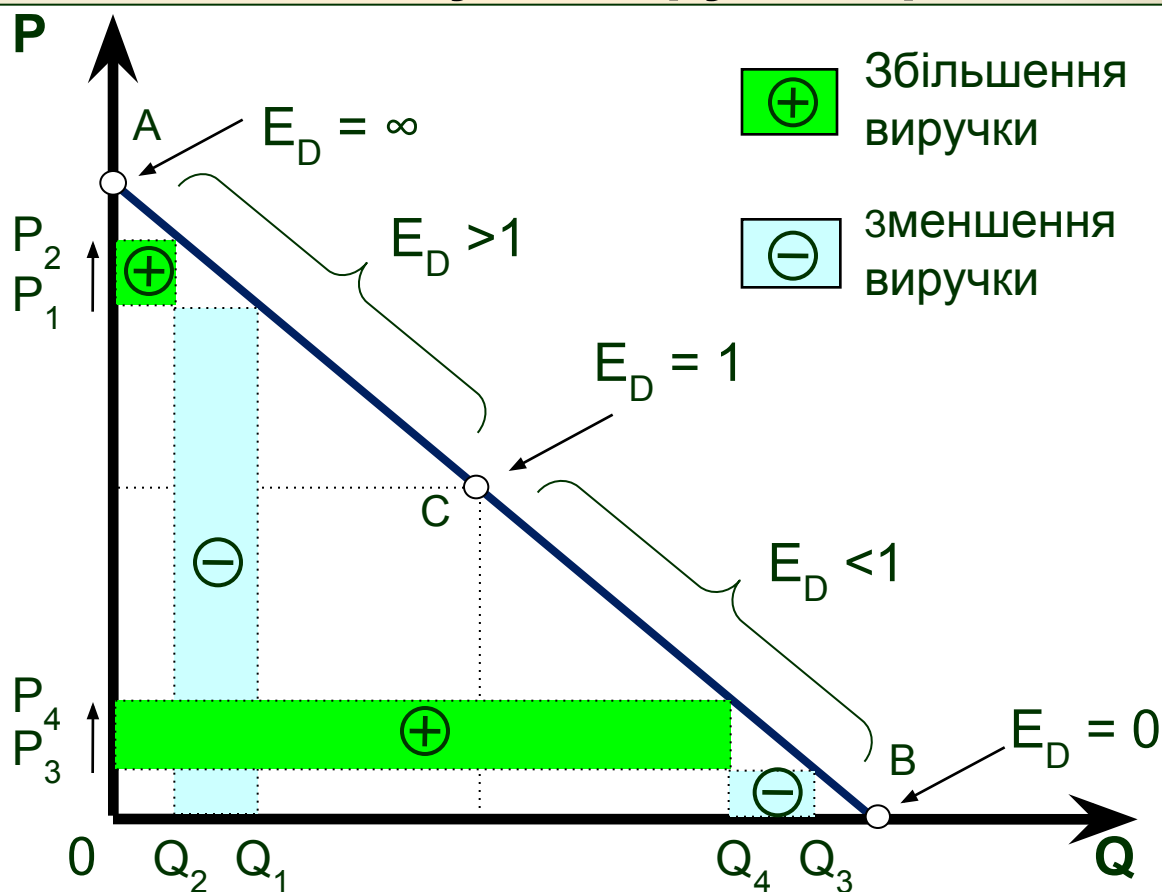

Рис. 2.8. Вплив зміни ціни товару на виручку продавця

Еластичність попиту

Еластичність попиту та виручка продавця

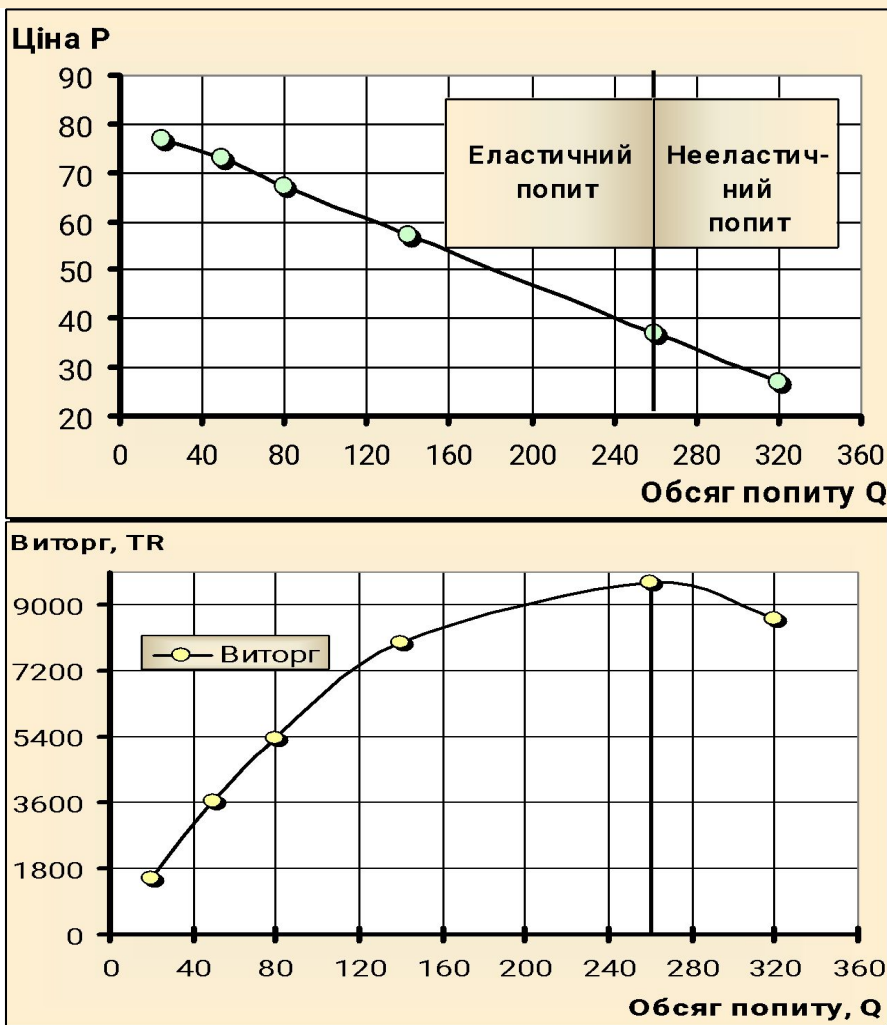
Зміна виручки продавця при зміні цін за умови різної еластичності попиту

Коефіцієнт еластичності	Зміна доходу при зміні цін	
	Підвищення цін	Зниження цін
$E > 1$	Дохід знижується	Дохід зростає
$E = 1$	Дохід не змінюється	
$E < 1$	Дохід зростає	Дохід знижується

Еластичність попиту

Рис. 2.9.
Взаємозв'язок
між
еластичністю
попиту і
виторгом
продавця

Еластичність попиту

Дохідна еластичність попиту

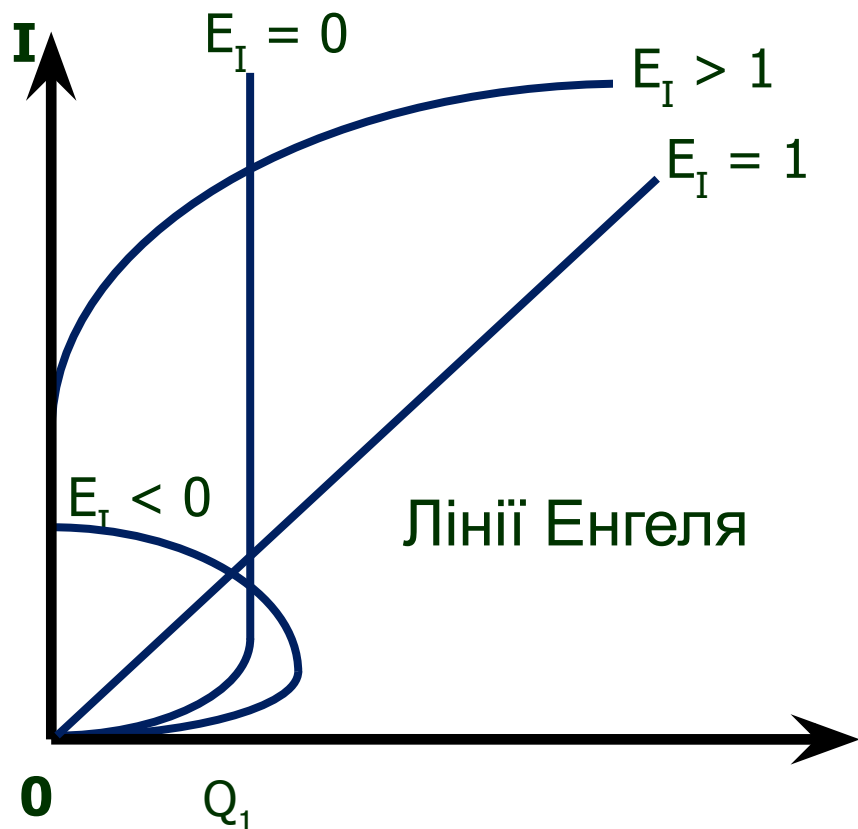
Коефіцієнт дохідної еластичності попиту показує, на скільки відсотків буде змінено обсяг попиту на товар за умови зміни доходів покупців на один відсоток

$$E_P^D = \frac{\% \Delta Q}{\% \Delta I}$$

$$E_I^D = \left(\frac{\Delta Q}{Q_{cp}} \cdot 100 \right) \div \left(\frac{\Delta I}{I_{cp}} \cdot 100 \right) = \frac{(Q_2 - Q_1)}{(Q_2 + Q_1)} \div \frac{(I_2 - I_1)}{(I_2 + I_1)}$$

Еластичність попиту

Дохідна еластичність попиту

- $E_I = 1$ - Товари нормальної споживчої якості
- $E_I > 1$ - Товари розкоші
- $E_I = 0$ - Товари першої потреби
- $E_I < 0$ - Товари низької споживчої якості

Рис. 2.10. Залежність споживання благ від зміни рівня доходу

Еластичність попиту

Перехресна еластичність попиту

Коефіцієнт перехресної еластичності попиту між товарами А і В показує, на скільки відсотків буде змінено обсяг попиту на товар А за умови зміни ціни товару В на один відсоток

$$E_{A,B} = \frac{\Delta Q^A}{\Delta P^B}$$

$$E_{A,B} = \frac{(Q_2^A - Q_1^A)}{(Q_2^A + Q_1^A)} \div \frac{(P_2^B - P_1^B)}{(P_2^B + P_1^B)}$$

Пропозиція товарів на ринку

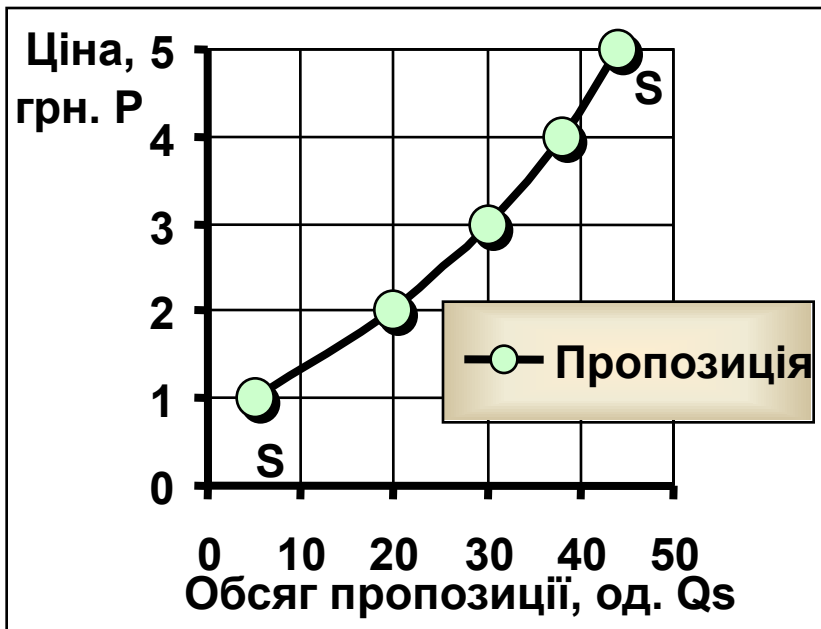
Форми уявлення пропозиції

Аналітична форма

$$Q_S = f(P)$$

Графічна форма

Таблична форма

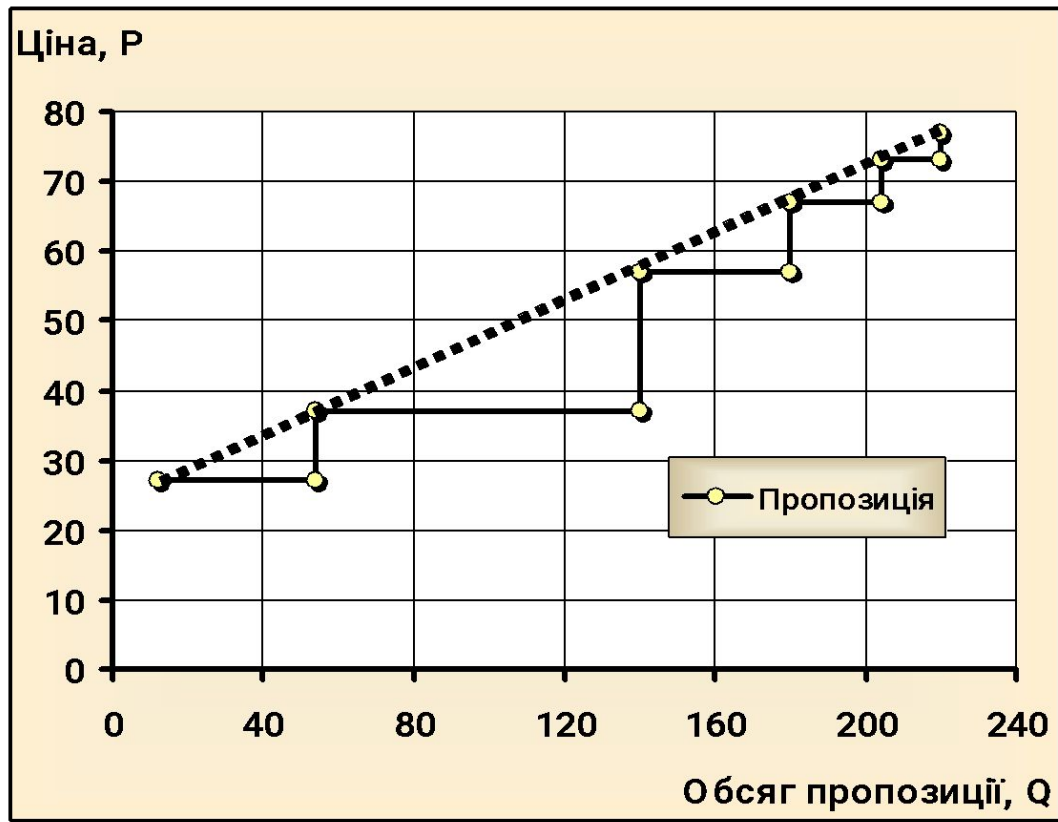
Ціна за одиницю, грн., P	Обсяг пропозиції од., Q_s
1	5
2	20
3	30
4	38

Пропозиція товарів на ринку

Ціни на підручник та відповідний обсяг пропозиції

Ціна, грн.	Обсяг пропозиції, од.
77	220
73	204
67	180
57	140
37	54
27	12

Пропозиція товарів на ринку

$$Q_S = -99,9537 + 4,1708 \cdot P$$

Пропозиція товарів на ринку

Індивідуальна та ринкова пропозиція

Ціна за одиницю, грн. P	Обсяг пропозиції шт. Q_s	Число продавців на ринку	Обсяг ринкової пропозиції
5	44	100	4400
4	38	100	3800
3	30	100	3000
2	20	100	2000
1	5	100	500

Фактори зміни пропозиції та їх аналіз

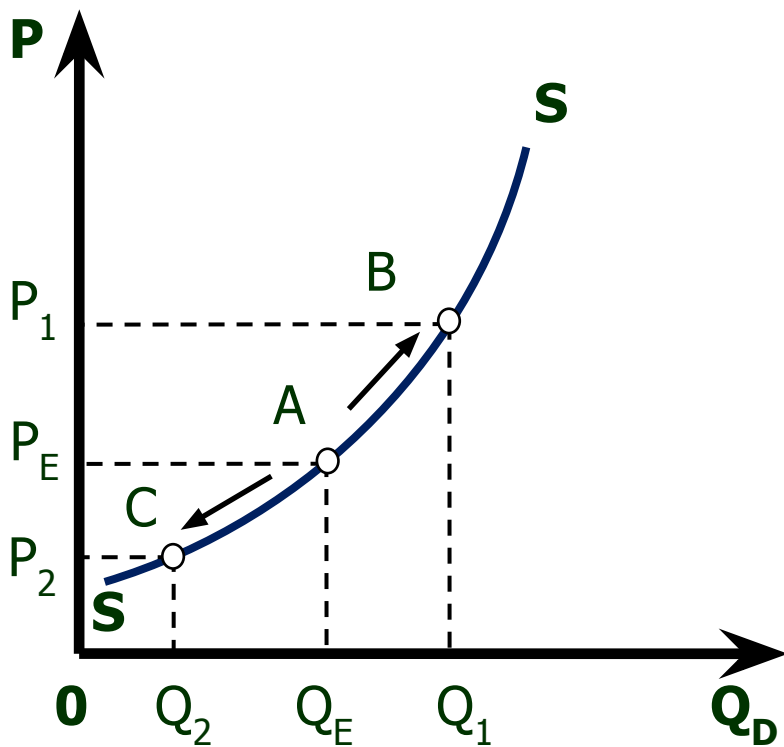

Рис. 2.11. Зміна величини пропозиції.

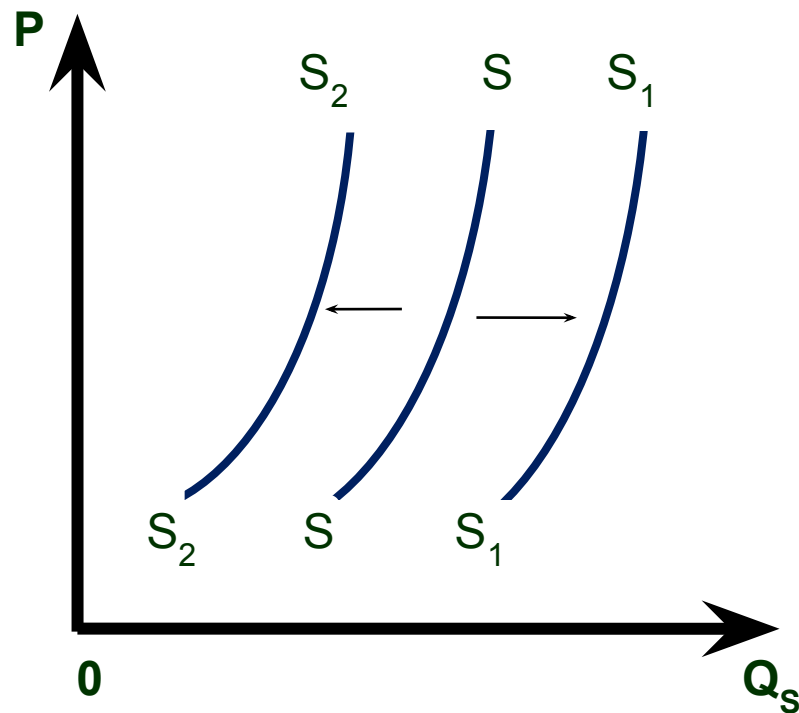

Рис. 2.12. Зміни пропозиції товару.

Фактори зміни пропозиції та їх аналіз

$$Q_s = f(P, P_r, K, P_{sub}, P_{com}, T, N, B)$$

P – ціна товару;

P_r – ціни ресурсів, що споживаються при виробництві даного товару;

K – технології; що використовуються при виготовленні товару;

P_{sub} – ціни товарів замінників (субститутів) у виробництві, тобто альтернативних продуктів, які можуть виготовлятися на цьому ж підприємстві;

P_{com} – ціни товарів доповнювачів (комплектуючих виробів, які підприємство отримує по кооперації);

T – податки та субвенції;

N – кількість продавців на ринку;

B – інші фактори.

Фактори зміни пропозиції та їх аналіз

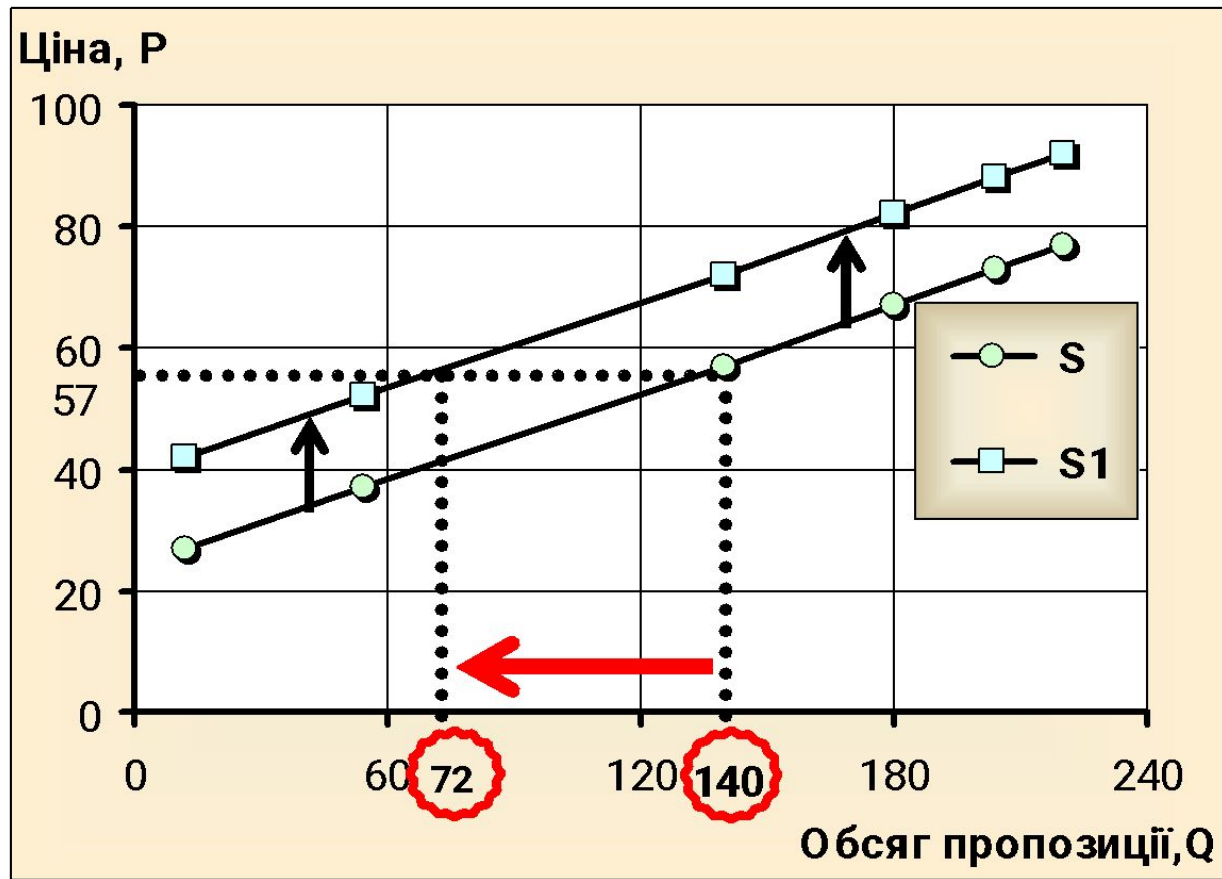

Рис. 2.13.
Зменшення
пропозиції
внаслідок
встановлен
ня
акцизного
збору

Еластичність пропозиції

Цінова еластичність пропозиції
характеризує реакцію продавця на
зміну ринкової ціни товару

$$E_s = \frac{\Delta Q_s}{\Delta P_s} \cdot \frac{P}{Q_s}$$

Еластичність пропозиції

Коефіцієнт цінової еластичності пропозиції показує, на скільки відсотків буде змінено обсяг пропозиції за умови зміни ринкової ціни товару на один відсоток

$$E_P^S = \frac{\% \Delta Q}{\% \Delta P}$$

$$E_P^S = \left(\frac{\Delta Q}{Q_{cp}} \cdot 100 \right) \div \left(\frac{\Delta P}{P_{cp}} \cdot 100 \right) = \frac{(Q_2 - Q_1)}{(Q_2 + Q_1)} \div \frac{(P_2 - P_1)}{(P_2 + P_1)}$$

Еластичність пропозиції

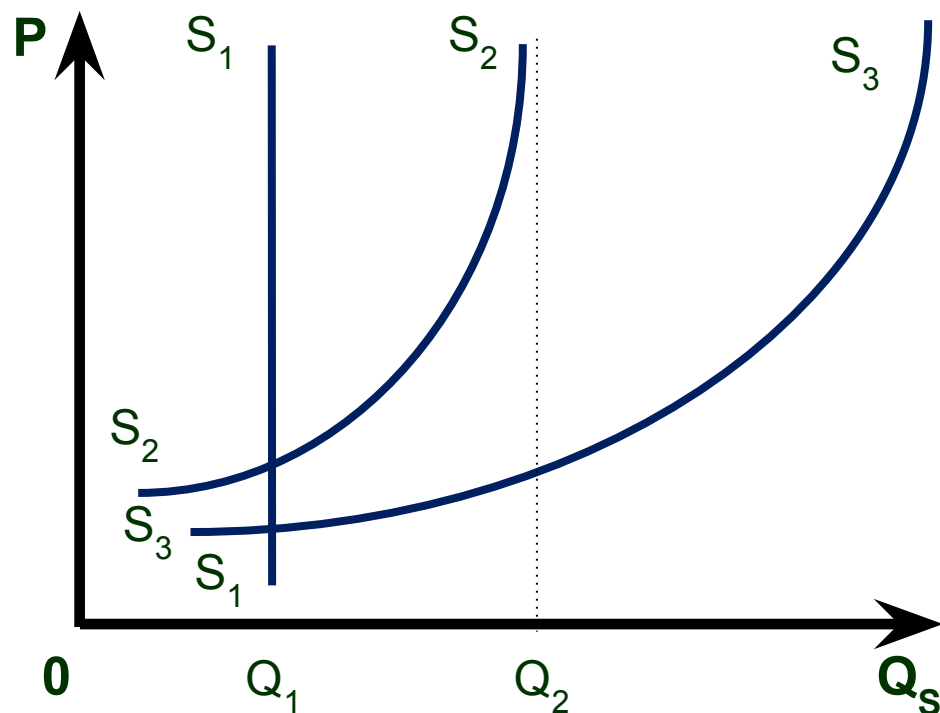

Рис. 2.14. Еластичність пропозиції у миттєвому (S₁), короткостроковому (S₂) і довготривалому (S₃) періодах

ТЕМА 2. ОСНОВИ АНАЛІЗУ ПОПИТУ І ПРОПОЗИЦІЇ

Дякую за увагу

